

Sygn. akt VII U 1623/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2016 r. w Warszawie

sprawy P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. reprezentującego Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek odwołania P. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. reprezentującego Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 września 2015 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

P. W. w dniu 22 października 2015 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 września 2015 r., nr: (...) dotyczącej umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Odwołujący wskazał, że nieprawdą jest, aby nie podejmował żadnych działań w celu uregulowania zobowiązań. Ubezpieczony podniósł, że jego trudna sytuacja materialna wynika w dużej mierze z bezduszności organu rentowego, który pomimo śmierci matki jego synów, odmówił przyznania prawa do renty (k. 2 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł w odpowiedzi na odwołanie z dnia 6 listopada 2015 r. wniosek o jego oddalenie. Organ rentowy wskazał, że odmówił wnioskodawcy umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 18350,00 złotych (k. 3 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 1998 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy IX Wydział Rodzinny i Nieletnich podwyższył pozwanemu P. W. alimenty z kwoty łącznej po 200,00 złotych miesięcznie zasądzonych na rzecz jego małoletnich dzieci, do kwot

po 250,00 złotych miesięcznie na rzecz K. W. i U. W., łącznie kwotę 500,00 złotych płatne do ich matki A. W. (1) (k. 3 akt ZUS, tom I).

A. W. (1) w dniu 4 września 1998 r. złożyła wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 26 czerwca 1998 r. (k. 1 akt ZUS, tom I).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wydał decyzję z dnia 8 września 1998 r., znak: (...), którą przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego K. W. urodzonej w dniu (...) i U. W. urodzonej w dniu (...) w kwocie po 250,00 złotych podejmując wypłatę od września 1998 r. Należność funduszu alimentacyjnego ustalono łącznie z 5% opłatą na pokrycie kosztów działalności funduszu wynoszącą 25,00 złotych, która została ustalona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 4 grudnia 1974 r. w sprawie wysokości opłat na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego (k. 8 akt ZUS, tom I).

Organ rentowy wydał decyzję o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego z dnia 24 listopada 2003 r., znak: (...) dla K. W. w kwocie 250,00 złotych (k. 64 akt ZUS, tom I).

Matka dwójki dzieci odwołującego z drugiego małżeństwa – A. W. (1) zmarła w dniu 29 października 2012 r. (k. 11 akt ZUS, tom III).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 3 lipca 2015 r. wezwał odwołującego do podjęcia spłaty zadłużenia, które na dzień 3 lipca 2015 r. stanowi kwota 18350,00 złotych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz K. i U. W. (k. 19 akt ZUS, tom II).

Odwołujący w dniu 23 lipca 2015 r. złożył wniosek do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 18350,00 złotych (k. 1 akt ZUS, tom III).

W oparciu o własne ustalenia Likwidator Funduszu Alimentacyjnego Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję z dnia 16 września 2015 r.,

nr: (...). Organ rentowy na podstawie art. 68 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych po rozpatrzeniu wniosku odwołującego z dnia 23 lipca 2015 r. odmówił umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego

oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 18350,00 złotych. Oddział wskazał, że odwołujący posiada dochód z tytułu zatrudnienia,

co umożliwia mu regulowanie zobowiązań wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Po przeanalizowaniu całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony nie jest w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań, jednakże sytuacja w której się znalazł nie przesądza o trwałym braku możliwości spłaty zadłużenia (k. 74-76 akt ZUS, tom III).

Zgodnie z zaświadczeniem Powiatowego Urzędu Pracy w L. z dnia 29 lutego 2016 r. odwołujący był zarejestrowany jako bezrobotny w okresie od dnia 6 lipca 2010 r. do dnia 1 listopada 2011 r. oraz od dnia 29 listopada 2012 r. do dnia 23 września 2013 r., a także pobierał zasiłek od dnia 14 lipca 2010 r. do dnia 1 sierpnia 2010 r., od dnia

7 sierpnia 2010 r. do dnia 13 stycznia 2011 r. oraz od dnia 7 grudnia 2012 r. do dnia 23 września 2013 r. w wysokości 120% (k. 39 a. s.).

Zgodnie z zaświadczeniem Powiatowego Urzędu Pracy w L. z dnia 29 lutego 2016 r. odwołujący pobierał zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 4400,90 złotych za okres od dnia 14 lipca 2010 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., 303,10 złotych za okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 13 stycznia 2011 r., 794,20 złotych za okres od dnia 7 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. oraz 7140,60 złotych za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 23 września 2013 r. (k. 40 a. s.).

Odwołujący w 2013 r. osiągnął dochód w wysokości 14406,01 złotych, a w 2014 r. 26291,29 złotych (k. 21-38 a. s.).

Zgodnie z umową o pracę zawartą w dniu 1 lipca 2015 r., (...) Spółka Jawna z siedzibą w O. zatrudniła odwołującego na okres próbny od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. na stanowisku handlowca w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 1750,00 złotych wraz z przysługującą premią uznaniową (k. 12 akt ZUS, tom III).

Zgodnie z umową o pracę zawartą w dniu 30 września 2015 r., (...) Spółka Jawna z siedzibą w O. zatrudniła odwołującego na czas określony od dnia 1 października 2015 r. do dnia 30 września 2018 r. na stanowisku handlowca w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 1750,00 złotych wraz z przysługującą premią uznaniową (k. 45 a. s.).

Zgodnie z oświadczeniem o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, ubezpieczony jest ojcem dwóch synów z drugiego małżeństwa, M. urodzonego (...) oraz P. urodzonego w dniu (...) P. W. otrzymuje dochód z tytułu umowy o pracę w kwocie 3000,00 złotych miesięcznie, a M. W. z tytułu umowy zlecenia w kwocie 300,00 złotych miesięcznie.

Do zobowiązań i stałych wydatków zaliczono w stosunku miesięcznym ratę kredytu w wysokości 750,00 złotych potwierdzoną harmonogramem spłat kredytu obowiązującą do dnia 7 listopada 2022 r., spłatę karty kredytowej w wysokości 290,00 złotych, opłatę RTV w wysokości 149,90 złotych, rachunek za telefon w wysokości 120,00 złotych, wynajem mieszkania w wysokości 1000,00 złotych, media w wysokości 250,00 złotych, leki w wysokości 100,00 złotych oraz koszty rehabilitacyjne w wysokości 1200,00 złotych (k. 41-42 i 46-49 a. s.).

P. W. jest ojcem dwóch córek z pierwszego małżeństwa. Starsza córka w wieku 30 lat ma lekkie upośledzenie umysłowe, a młodsza córka ma 29 lat. Z tytułu umowy o pracę ubezpieczony osiąga wynagrodzenie w wysokości 3000,00 - 4000,00 złotych netto. Obecnie odwołujący mieszka w wynajętym mieszkaniu w L.. Dwóch synów z drugiego małżeństwa ubezpieczony wychowuje samodzielnie. Odwołujący zмага się z problemami związanymi z kręgosłupem i układem ruchu oraz cierpi na chorobę refluksową i przepuklinę żołądka. Młodszy syn odwołującego ma przewlekłe zapalenie dróg oddechowych. W związku z problemami zdrowotnymi obaj wspólnie biorą leki profilaktyczne (zaświadczenie lekarskie, k. 99 a. s. oraz zeznania odwołującego, k. 93-94 i 100 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania odwołującego, gdyż ich treść korelowała wzajemnie z dokumentami zgromadzonymi

w aktach niniejszej sprawie.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Dłużnik nie uzyskuje żadnych dochodów albo na minimalnym, nie ma majątku. Brak renty.

Odwołanie P. W. od decyzji od decyzji Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 września 2015 r., nr: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W rozpoznawanej sprawie poza sporem była okoliczność, w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. dokonywał wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz małoletnich synów wnioskodawcy, do których alimentacji zobowiązany był skarżący. Należność główna podlegająca wpłacie przez odwołującego z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz jego uprawnionych córek z pierwszego małżeństwa wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu, która wyniosła na dzień wydania decyzji 18350,00 złotych. Sąd ustalił, że oś sporu wyznaczało jedynie ustalenie, czy organ rentowy prawidłowo dokonał oceny kondycji finansowej odwołującego w zaskarżonej decyzji, gdyż decyzja odnosząca się do opłacenia należności przez zobowiązanego z tytułu likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie została zakwestionowana.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 j. t.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. W świetle wyżej cytowanego przepisu art. 68 ustawy zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych może ubiegać się o rozłożenie należności na raty, odroczenie płatności należności lub umorzenie należności. Możliwość ubiegania się o umorzenie należności likwidowanego funduszu ustawodawca uzależnił od spełnienia szczególnie uzasadnionych przesłanek związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną dłużnika. Z pierwszą sytuacją możemy mieć do czynienia wówczas, gdy sytuacja finansowa wprawdzie nie pozwala na spłatę całej należności jednorazowo dobrowolnie, czy w drodze przymusu egzekucyjnego, lecz jest na tyle stabilna, że gwarantuje spłatę należności rozłożonej na raty. W drugim z wymienionych przypadków szczególne okoliczności uzasadniają ocenę, że spłata ani też wyegzekwowanie należności nie będzie możliwe przez pewien czas. W ostatniej sytuacji z uwagi na szczególne okoliczności brak jest możliwości skutecznego zaspokojenia należności od zobowiązanego w jakimkolwiek czasie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego uważa się, że w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych „nie powinno budzić wątpliwości, że nie można stawiać znaku równości pomiędzy sytuacją osoby, u której przejściowo wystąpiła niemożność całkowitego lub częściowego regulowania zaległości alimentacyjnych oraz osoby, która bezpowrotnie utraciła zdolność jakiegokolwiek zarobkowania i nie posiada żadnego majątku ani dochodów. Pierwszy z wymienionych przypadków może uzasadniać co najwyżej odroczenie terminu płatności należności lub rozłożenie jej na raty i to niezależnie od wyboru przez osobę obciążoną zaległościami alimentacyjnymi ulgi polegającej na umorzeniu należności i złożenia przez nią wniosku w tym zakresie. W takiej sytuacji uwzględnienie wniosku i zwolnienie z długu alimentacyjnego prowadziłoby do nieuzasadnionego poszerzenia możliwości korzystania z umorzenia należności kosztem uszczuplenia środków z funduszu ubezpieczeń społecznych przez osoby, których sytuacja w dającej się przewidzieć perspektywie może ulec poprawie na tyle, że będą one w stanie regulować zaległości alimentacyjne lub które posiadają dochód pozwalający na choćby częściową spłatę długów alimentacyjnych.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., sygn. akt II UK 133/11) „Szczególnie uzasadnione przypadku związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego

to sytuacje nadzwyczajne (wyjątkowe), powstałe w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie istniejące niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulegnie takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., sygn. akt I UK 270/09)

W toku postępowania odwołujący przedstawił dowody na potwierdzenie jego sytuacji majątkowej oraz stanu zdrowia. Z szeregu dokumentacji wynika przede wszystkim, że ubezpieczony jest osobą czynną zawodowo, ponieważ jest zatrudniony w spółce jawnej na stanowisku handlowca. P. W. zeznając w niniejszej sprawie wskazał, iż miesięcznie osiąga dochód z tytułu umowy o pracę w kwocie 3000,00 – 4000,00 złotych. Rodzina ubezpieczonego nie należy do osób ubogich. Spłacanie długoletnich kredytów nie wyklucza, że w przyszłości będzie można spłacić zadłużenie względem organu rentowego. W ocenie Sądu stan majątkowy zaprezentowany w toku postępowania pozwala na spłacenie wszystkich zaległości. Rodzina odwołującego nie jest na skraju ubóstwa oraz ma perspektywy, aby zgromadzić pieniądze potrzebne na spłatę uregulowań finansowych w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Najstarszy syn odwołującego w toku postępowania rozpoczął pracę, z której jego miesięczny dochód stanowi kwotę 3000,00 złotych miesięcznie, a więc istnieje możliwość, aby wspomógł finansowo ojca w płacie zadłużenia, gdyż obowiązek alimentacyjny istnieje również w stosunku do dzieci względem swoich rodziców. Sąd oddalając odwołanie miał na uwadze również okoliczności związane z kredytami zaciągniętymi w związku ze spłatą zobowiązań wobec banku. Analiza akt sprawy oraz zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do przekonania, że zobowiązania wobec banku są regulowane, a odwołujący nie wnosił o umorzenie należności.

Odnosząc się do ostatniego zarzutu odwołującego dotyczącego złego stanu zdrowia, Sąd zważył, że ubezpieczony nie jest osobą niezdolną do pracy. Kłopoty zdrowotne odwołującego związane z bólami kręgosłupa dotyczą znacznej części społeczeństwa i z czasem można skorzystać z rehabilitacji czy ze zwolnień lekarskich. Niemniej jednak problemy zdrowotne nie wykluczają całkowicie możliwości pracy. Ponadto Sąd doszedł do wniosku, że z akt sprawy nie wynika, aby stan zdrowia ubezpieczonego uniemożliwił mu wykonywanie pracy. Należy podkreślić, że P. W. jest osobą czynną zawodowo i w dalszym ciągu wykonuje pracę na rzecz swojego pracodawcy. Należy się zgodzić ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „alimentacyjnie zobowiązany, który posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych nie powinien być premiowany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi alimentacyjne zostaną umorzone kosztem stron lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych z uszczupleniem funduszy tego systemu.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., sygn. akt I UK 119/10)

W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:(...)

(...)